

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่อง “เรื่องลี้ลับในรายการวิทยุ โทรทัศน์และโทรศัพท์” มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบรูปแบบ เนื้อหา และวิธีการนำเสนอเรื่องลี้ลับในรายการต่างๆ การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาจากรายการวิทยุจำนวน 2 รายการ คือ รายการลูกนกฮูกและรายการ The Shock รายการโทรทัศน์จำนวน 1 รายการ คือ รายการมิติลี้ลับ และรายการโทรศัพท์ 1 รายการ คือ รายการชนลูกปลุกผี โดยผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาวิเคราะห์จากเทปโทรทัศน์ เทปบันทึกเสียง เทปประกอบกับการสัมภาษณ์บุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) คือ ผู้อำนวยการผลิตของแต่ละรายการ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์รูปแบบ เนื้อหา และวิธีการนำเสนอเรื่องลี้ลับในทั้ง 4 รายการตามแต่ละสื่อไปแล้วในบทที่ผ่านมา สำหรับบทวิเคราะห์บทนี้จะได้นำองค์ประกอบต่างๆ ที่ได้กล่าวมาแล้ว นำมาพิจารณาเปรียบเทียบรายการในแต่ละสื่อว่าจะมีส่วนที่คล้ายคลึงกันหรือแตกต่างกันอย่างไรบ้าง โดยในการเปรียบเทียบนี้จะพิจารณาแต่ละหัวข้อไป ดังนี้คือ

การเปรียบเทียบองค์ประกอบต่างๆ ที่นำเสนอ

1. รูปแบบรายการ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลรายการที่นำเสนอเรื่องลี้ลับในแต่ละรายการ โดยผ่านสื่อที่แตกต่างกัน ทำให้รูปแบบรายการมีความแตกต่างกัน ดังนั้นเมื่อนำมาวิเคราะห์รูปแบบรายการโดยภาพรวม พบว่า

สื่อวิทยุ ประกอบด้วยรูปแบบรายการที่แตกต่างกัน 2 รูปแบบ คือ

รายการ ลูกนกสูก นำเสนอในรูปแบบของละครวิทยุเพื่อความบันเทิง ที่มีลักษณะการนำเสนอเป็นละครจบในตอน ออกอากาศตอนละ 30 นาที นำเสนอรายการในทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ออกอากาศทางสถานีวิทยุ ต.ช.ด.576 A.M. กรุงเทพฯ เริ่มออกอากาศตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน เวลาในการออกอากาศ 19.30-20.00 น.

รายการ The Shock นำเสนอในรูปแบบของวาไรตี้ทอล์ค หรือปิกนิกะบันเทิง ที่มีรูปแบบรายการย่อยรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการสัมภาษณ์, รูปแบบรายการพูดคุยสารคดี และรูปแบบการสนทนา เป็นต้น เนื้อหาที่หลากหลายในการนำเสนอ แต่เน้นการนำเสนอในเรื่องลึกลับในลักษณะของการถ่ายทอดประสบการณ์ของผู้ฟังด้วยการโทรศัพท์เข้ามาเล่าสดในรายการ นำเสนอรายการสัปดาห์ละ 2 วัน คือวันเสาร์และวันอาทิตย์ ออกอากาศอยู่ที่สถานีวิทยุ ททบ.5 Radio (คลื่น FM. 94 MHz.) เริ่มออกอากาศประมาณปี พ.ศ. 2543 โดยมีรายละเอียดของแต่ละช่วงรายการดังนี้คือ

1. ช่วง "เล่าเรื่องน่าตื่นเต้น น่ากลัว สยองขวัญ กับคุณกมล ทองปลับ" เป็นการนำเสนอในรูปแบบรายการสัมภาษณ์ระหว่างผู้ดำเนินรายการหลัก และผู้ฟังรายการที่โทรศัพท์เข้ามาเล่าประสบการณ์ลึกลับ ช่วงนี้จะนำเสนอประมาณช่วงละ 20-30 นาที ขึ้นอยู่กับความยาวของเรื่องที่น่าเสนอแต่ละเรื่อง โดยจะได้เรื่องที่น่าเสนอต่อ 1 ช่วงประมาณ 2-3 เรื่อง
2. ช่วง "ดาราทาสยอง" ช่วงนี้จะนำเสนอในรูปแบบของการสัมภาษณ์ เวลาในการนำเสนอประมาณ 4-5 นาที โดยจะเน้นการสัมภาษณ์เรื่องที่น่าเสนอลึกลับที่มีความน่ากลัว สยองขวัญ เรื่องแปลกๆ จากดารารหรือบุคคลที่เป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียง ซึ่งบุคคลเหล่านั้นอาจเป็นผู้ที่ได้รับประสบการณ์โดยตรง หรือเป็นผู้ถ่ายทอดจากประสบการณ์ของบุคคลอื่นโดยการได้รับฟังเรื่องราวมา โดยสถานที่สัมภาษณ์ส่วนใหญ่จะเป็นโรงถ่ายในการอัดเทปรายการเกมโชว์ เป็นส่วนใหญ่ แตกต่างจากช่วงคุณกมล ตรงที่เป็นการสัมภาษณ์นอกสถานที่ โดยการบันทึกเทป

3. ช่วงบันทึกเรื่องแปลกกับดีก ตองเหลือง ช่วงนี้เป็นการนำเสนอในรูปแบบพูดคุยเชิงสารคดี เวลาในการนำเสนอประมาณ 4-5 นาที เป็นการนำเสนอรายการสดในห้องส่ง
4. ช่วงเปิดเพิ่มตำนานซ็อก โดยคุณโก้พริ้ว ณ ราชนบุรี ช่วงนี้เป็นการนำเสนอในรูปแบบพูดคุยเชิงสารคดี เวลาในการนำเสนอประมาณ 4-5 นาที ช่วงนี้จะนำเสนอโดยบันทึกเทปล่วงหน้า ไม่ได้จัดสดเช่นผู้ดำเนินรายการท่านอื่น
5. ช่วง Shock ขวนซิม ช่วงนี้เป็นช่วงที่มีการปรับเปลี่ยนรายการในตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2544 เป็นต้นไป จะมีรูปแบบรายการพูดคุยเชิงสารคดีในการนำเสนอช่วงรายการนี้อาจจะมีทั้งการรายสดจากนอกสถานที่ หรือบางครั้งอาจมีการดำเนินรายการที่ห้องส่ง ขึ้นอยู่กับความสะดวกของผู้จัดรายการ ช่วงนี้ รวมทั้งมีการบันทึกเทปด้วยในบางครั้ง
6. ช่วงตอบจดหมาย ช่วงนี้จะมีรูปแบบรายการสนทนา เป็นช่วงที่นำเสนอเรื่องราวต่างๆ ของผู้ฟังรายการจากที่บ้านที่ไม่มีโอกาสที่จะได้มีการโต้ตอบกับทางรายการด้วยช่องทางโทรศัพท์

สื่อโทรศัพท์ เนื่องด้วยมีรายการที่นำมาวิเคราะห์รูปแบบรายการเพียงรายการเดียว คือ

รายการชนลุกปลุกผี เป็นรายการเผยแพร่ทางโทรศัพท์ในบริการเสริมของ TA Phone Club ซึ่งมีการนำเสนอรายการในรูปแบบของละครวิทยุ ทั้งในลักษณะของ Story Telling และลักษณะของละครวิทยุเกือบเต็มรูปแบบ (เพิ่มเติมตัวละครเพียงตัวหรือ 2 ตัว และมีบทสนทนาเพียงไม่กี่ประโยค เป็นละครจบในตอน ความยาวตอนละประมาณ 5 นาที ผู้ใช้บริการสามารถร่วมสนุกในรายการด้วยการกดหมายเลขโทรศัพท์ 0-29009009 แล้วกดเลือกเข้าเมนูหลัก TA Phone Club จนถึงรายการชนลุกปลุกผี ซึ่งผู้ให้บริการสามารถฟังเรื่องได้เพียงเรื่องเดียวต่อ 1 การโทร

สื่อโทรทัศน์ เป็นอีกสื่อที่มีทั้งภาพและเสียงในการนำเสนอ ดังนั้นรูปแบบรายการ จึงสามารถที่จะนำเสนอรายการได้หลากหลายรูปแบบด้วยกัน จากข้อมูลพบว่า

รายการมิติลึกลับ เป็นรายการที่มีรูปแบบการนำเสนอเป็นรูปแบบนิยายสารทาง อากาศ ที่มีการนำเสนอช่วงรายการย่อยในรูปแบบต่างๆ มีทั้งรูปแบบสารคดี และรูปแบบละคร จำนวน 5 ช่วง คือ ช่วงลึกลับทั่วโลก นำเสนอในรูปแบบรายการสารคดี, ช่วงละครลึกลับ นำเสนอใน รูปแบบของรายการละคร, ช่วงเปิดตำนาน นำเสนอในรูปแบบรายการสารคดี, ช่วงลองของ นำ เสนอในรูปแบบสารคดี และช่วงเกร็ดความเชื่อ นำเสนอในรูปแบบของสารคดี ออกอากาศเวลา ประมาณ 22.00-23.00 น. ทุกวันพุธ ทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7

2. เนื้อหารายการ

ในการนำเสนอเนื้อหารายการในแต่ละรายการ โดยหลักๆ ของเนื้อหาที่นำเสนอ ในรายการจะเป็นการนำเสนอในเรื่องลึกลับประเภทต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของผี วิญญาณ อาถรรพ์ ความเชื่อต่างๆ มีการนำเสนอเนื้อหาในแต่ละรายการดังนี้คือ

1. รายการลูกนกฮูก

นำเสนอเนื้อหาในลักษณะแต่งขึ้นมาเป็นจินตนาการที่เกี่ยวกับเรื่องลึกลับ ทั้งผีหรือ วิญญาณ, รวมทั้งความเชื่อโบราณ แต่ที่เน้นในเรื่องที่เกี่ยวกับกฎแห่งกรรม การทำดีได้ดี ทำชั่วได้ ชั่ว มุ่งสอนให้คนทุกคนทำแต่สิ่งที่ดี ไม่ได้มุ่งเน้นการสร้าง ความเชื่อในลักษณะของความมกมายจน เกินไป โดยที่แหล่งข้อมูลในการแต่งละครวิทยุ มาจากผู้ฟังรายการ และผู้ผลิตรายการ แต่โดยภาพ รวมทุกเรื่องที่น่าสนใจจะเป็นจินตนาการ

2. รายการ The Shock

นำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวกับเรื่องลึกลับและไม่ใช่เรื่องลึกลับ มีความหลากหลายของ เนื้อหาในรายการ แต่ในการกล่าวถึงรายการนี้จะถือว่าโดยส่วนใหญ่แล้ว เนื้อหาในรายการจะมี เนื้อหาเรื่องลึกลับเป็นหลัก มีทั้งประเภทผีหรือวิญญาณเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเรื่องลึกลับต่างๆ จะได้มา จากผู้ฟังรายการที่โทรศัพท์เข้ามาเล่าเรื่อง (Phone in) โดยส่วนใหญ่แล้วเรื่องที่น่าสนใจจะเป็น

ประสบการณ์ที่ลึกลับส่วนบุคคลที่ได้ประสบมา และอาจได้รับการเล่าประสบการณ์จากคนอื่นมาถ่ายทอดเรื่องอีกลำดับหนึ่ง ส่วนเนื้อหาที่ไม่ใช่เรื่องลึกลับ จะมีเนื้อหาในเรื่องการของแนะนำร้านอาหาร, เรื่องแปลกที่เกิดขึ้นในโลก, เรื่องย่อภาพยนตร์ที่กำลังเข้าฉายในโรงภาพยนตร์ และจดหมายที่ผู้ฟังรายการเขียนมาถึงรายการ เป็นต้น สามารถสรุปเนื้อหาแต่ละช่วงได้ดังนี้ คือ

1. ช่วง "เล่าเรื่องน่าตื่นเต้น น่ากลัว สยองขวัญ กับคุณกพล ทองพลับ"

เป็นช่วงหลักของรายการที่นำเสนอ นำเสนอประสบการณ์เรื่องลึกลับของผู้ฟังรายการ ทั้งที่เป็นประสบการณ์ที่ประสบด้วยตนเอง ประสบโดยบุคคลใกล้ชิดของผู้ฟังเป็นผู้ประสบเหตุการณ์แล้วนำมาเล่าให้ฟัง หรือไม่เป็นเรื่องที่ได้มีโอกาสฟังเรื่องที่น่าเสนอลึกลับนั้นต่อๆ กันมา โดยทีมงานจะเป็นผู้คัดเลือกเรื่องอีกทีหนึ่ง นอกจากนี้ยังมีส่วนประกอบอื่นที่มีเนื้อหาหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องลึกลับที่นำมาเสนอแต่ยังไม่มีการพิสูจน์ที่แน่ชัด

2. ช่วง "ดาราวาทยอง"

เป็นช่วงที่นำเสนอเรื่องที่น่าเสนอลึกลับที่มีความน่ากลัว สยองขวัญ เรื่องแปลกๆ เช่นช่วงของคุณกพล แต่สร้างความน่าสนใจจากดาราวาทยองบุคคลที่เป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียง ซึ่งบุคคลเหล่านั้นอาจเป็นผู้ที่ได้รับประสบการณ์โดยตรง หรือเป็นผู้ถ่ายทอดจากประสบการณ์ของบุคคลอื่นโดยการได้รับฟังเรื่องราวมา

3. ช่วงบันทึกเรื่องแปลกกับตึก ทองเหลือง

ช่วงนี้เป็นการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องที่น่าสนใจหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแปลกๆ ที่ไม่น่าจะเกิดขึ้นในโลก สิ่งลึกลับที่อาจไม่สามารถพิสูจน์ด้วยหลักการทางวิทยาศาสตร์ได้ หรือเรื่องไม่สามารถพบเจอได้ทั่วไปได้บ่อย อาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ๆ โดยรายการจะค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เพื่อนำเสนอ มักจะได้จากแหล่งข้อมูลในหนังสือพิมพ์ต่างๆ เช่น ข่าวสด, ไทยรัฐ, นิตยสารต่างๆ (เช่น หนังสือแปลก) หรือไม่ก็เป็นข้อมูลที่นำเสนอมาจาก Internet เช่น ข้อมูล IT, เทคโนโลยีใหม่ๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความน่าสนใจและเป็น

เรื่องที่สุดคล้องกับรูปแบบของรายการช่วงนี้ อาทิเช่น บันทึกเรื่องคนที่มีรอยสัก
เยอะที่สุดในโลก อ้วนที่สุดในโลก หรือเล็บยาวที่สุดในโลก

4. ช่วงเปิดแฟ้มตำนานซ็อก โดยคุณไก่พริ้ว ณ ราชบุรี

ช่วงนี้เป็นช่วงที่นำเสนอเนื้อหาหลักขณะที่เกี่ยวกับความเชื่อ
ประเพณีปฏิบัติ บรรยากาศหรือเรื่องราวตามสถานที่ที่มีความน่ากลัว รวมทั้งเรื่อง
ราวของอิทธิปาฏิหาริย์เกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่ไม่อาจพิสูจน์ได้โดยหลักการทางวิทยา
ศาสตร์ การนำเสนอเนื้อหาในช่วงนี้จะเป็นลักษณะเป็น Scope หรือเป็นตอนๆ
อาทิเช่น ความเชื่อในเรื่องน้ำมันพราย, ความเชื่อในเรื่องโชคกลาง เป็นต้น

5. ช่วง Shock ชวนชิม

ช่วงนี้เป็นช่วงที่มีการปรับเปลี่ยนรายการในตั้งแต่เดือนมกราคม
พ.ศ. 2544 เป็นต้นไป จะมีรูปแบบรายการสารคดี เป็นช่วงที่นำเสนอร้านอาหาร
ทั้งร้านธรรมดาที่อยู่ตามข้างถนน หรือเป็นร้านอาหารที่มีชื่อเสียง จะเป็นการแนะนำ
นำอาหารที่ขึ้นชื่อของแต่ละร้าน บอกราคาขาย และบอกตำแหน่งที่ตั้งของร้าน
ส่วนแหล่งข้อมูลอาจได้จากทีมงานรายการบ้าง ผู้ฟังทางบ้านที่โทรศัพท์เข้ามา
แนะนำบ้าง หรือเป็นบุคคลอื่นๆ แนะนำร้านมาบ้าง

6. ช่วงตอบจดหมาย

ช่วงนี้จะมีรูปแบบรายการสนทนา เป็นช่วงที่นำเสนอเรื่องราว
ต่างๆ ของผู้ฟังรายการจากทางบ้านที่ไม่มีโอกาสที่จะได้มีการโต้ตอบกับทางรายการ
การด้วยช่องทางโทรศัพท์ หรือ Pager ก็ตาม แต่ที่ได้ส่งจดหมายมาแล้วเรื่องราว
ต่างๆ มาและพูดคุยกับทางรายการ ทั้งเรื่องราว "เรื่องลับ" ที่ได้ประสบหรือได้รับ
การถ่ายทอดจากผู้อื่น รวมไปถึงการเขียนมาหยอกล้อ พูดคุยกับพิธีกรรายการ
ในเรื่องต่างๆ ไป ตีชมรายการ แนะนำรายการในเรื่องต่างๆ ในช่วงนี้จะเป็นช่วงสุด
ท้ายของรายการ

3. รายการชนลukuplugผี

นำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวกับเรื่องลี้ลับ มีทั้งผีหรือวิญญาณ ในลักษณะ อาถรรพ์ อำนาจลี้ลับ ที่มนุษย์สามารถประสบเหตุการณ์ได้ตลอดเวลา เป็นเรื่องที่ได้รับการแต่งในแนวลี้ลับ จินตนาการ โดยเน้นแนวลี้ลับ ผี ปีศาจร่วมสมัย โดยนำเสนอเรื่องลี้ลับที่เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแบบไม่ทันตั้งตัวหรือไม่รู้ลึกลับว่าเป็นเรื่องของความลี้ลับ เป็นการนำเสนอในลักษณะของการหักมุม ในการนำเสนอ ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างความน่าสนใจให้แก่เรื่องเล่าเพื่อที่ผู้ฟังจะได้กลับเข้ามาฟังเรื่องใหม่

4. รายการมิติลี้ลับ

นำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวกับเรื่องลี้ลับเช่นเดียวกับรายการอื่น ไม่ว่าจะเป็นผีหรือวิญญาณ ประสบการณ์ลี้ลับ ความเชื่อโบราณ ตำนานลี้ลับ มีเนื้อหาผสมระหว่างจินตนาการ และเนื้อหาที่เป็นข้อมูลที่ได้มาจากข้อเท็จจริงบางส่วนที่เป็นแนวลี้ลับ โดยเนื้อหาที่เป็นจินตนาการจะนำเสนอในรูปแบบละคร ส่วนเนื้อหาประเภทมีข้อมูลความลี้ลับจะนำเสนอในรูปแบบสารคดี มีช่วงพิเศษ ช่วงลองของ เป็นการนำเสนอเนื้อหาให้ผู้ชม ในเชิงการพิสูจน์ความจริงในเรื่องลี้ลับ เป็นการนำเสนอเนื้อหาที่ต้องการยกระดับความคิดของผู้ชมรายการให้มีเหตุมีผลในการรับชมเรื่องลี้ลับต่างๆ ที่รายการได้นำเสนอ โดยแต่ละช่วงรายการมีเนื้อหาดังนี้คือ

1. ช่วงลี้ลับทั่วโลก

ช่วงนี้จะเป็นช่วงที่นำเสนอในรูปแบบของสารคดีเป็นตอนๆ เนื้อหาหลักๆ ของช่วงนี้จะเป็นการถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ ไปที่มีความลี้ลับหรือไม่สามารถอธิบายได้โดยหลักการทางวิทยาศาสตร์ เนื้อหาในช่วงนี้จะเสนอเรื่องราวที่อยู่ออกไปหรือมากกว่าเมืองไทย มีทั้งเนื้อหาที่เป็นเรื่องของต่างประเทศ อาทิเช่น ตายแล้วฟื้น, เหล็กไหล เป็นต้น

2. ช่วงละครลี้ลับ

ช่วงนี้เป็นช่วงที่นำเสนอในรูปแบบของละครจบในตอนเดียว โดยเนื้อหาของละครจะเน้นเรื่องของความลี้ลับในเรื่องต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นใน

เรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิญญาณ กฎแห่งกรรม เป็นต้น ช่วงนี้ที่มผู้ผลิตรายการได้มีการนำแนวคิดของช่วงรายการนี้มาจากรายการต่างประเทศนำมาปรับเปลี่ยน โดยยึดแนวคิดที่ว่าเรื่องเล่าที่ผ่านละครนั้นมีลักษณะเป็น “Fact or Fiction”

3. ช่วงเปิดตำนาน

ช่วงนี้เป็นช่วงที่นำเสนอในรูปแบบของสารคดี โดยมีเนื้อหาในการนำเสนอจะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับตำนานในเรื่องลึกลับต่างๆ เป็นเรื่องที่ได้รับการกล่าวขานมาตั้งแต่ในยุคโบราณหรือในสมัยอยุธยาตาดาวด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของพันท้ายนรสิงห์, พิธีตรีขัมปวาย, ประวัติเจ้าแม่ไทรงาม เป็นต้น ซึ่งความเชื่อต่างๆ เหล่านี้ก็ได้รับการถ่ายทอดมาจนถึงปัจจุบัน อาจเป็นเรื่องที่อาศัยการเล่าแบบปากต่อปากหรือมีบันทึกไว้อย่างชัดเจน ซึ่งเป็นเรื่องที่มีตำนานเล่าขานสืบต่อกันมา เพียงแต่ในช่วงนี้ของรายการที่มผู้ผลิตได้พยายามที่จะนำเสนอหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับตำนานมานำเสนอแก่ผู้ชมได้รับทราบ อันจะเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่เรื่องที่น่ามาถ่ายทอดให้ผู้ชม

4 ช่วงลองของ

ช่วงนี้ถือได้ว่าเป็นช่วงที่สร้างความตื่นเต้นและสร้างความเป็นส่วนหนึ่งนในรายการของผู้ชมได้เป็นอย่างดี เนื่องด้วยว่าในช่วงอื่นๆ เป็นการนำเสนอในเรื่องที่บางที่ผู้ชมได้รับรู้เรื่องราวมาบ้างแล้ว ช่วงนี้เป็นการนำผู้ชมเข้าไปสัมผัสกับเรื่องราวต่างๆ ที่ได้รับคำร่ำลือเกี่ยวกับความน่าสะพึงกลัว หรือเป็นความเชื่อที่เราเคยได้รับทราบมาก่อนว่าเป็นเรื่องราวเหล่านี้เกิดขึ้น อาทิเช่น การเข้าไปพิสูจน์เรื่องราวความอาถรรพณ์ของบ้านร้างต่างๆ, การพิสูจน์เรื่องลึกลับที่ยืนยันที่อาวูธต่างๆ ไม่สามารถทำอันตรายได้, การทำคุณไสยวิชาเขมร เป็นต้น โดยหลักการที่แท้จริงเพื่อพิสูจน์ให้ผู้ชมได้ทราบว่าเรื่องราวต่างๆ ที่ได้นำเสนอเป็นเพียงเพราะบรรยากาศของสถานที่ที่ก่อให้เกิดความรู้สึกน่าสะพึงกลัว หรือเป็นเพียงการแสดงที่ทำให้คนทั่วไปเกิดความมึนงงในเรื่องราวต่างๆ แต่ท้ายที่สุดแล้วในการนำ

เสนอยังคงมีการแฝงไว้ซึ่งการเตือนอันตรายที่อาจเกิดจากมนุษย์ให้แก่ผู้ชมด้วย

5. ช่วงเกร็ดความเชื่อ

ช่วงนี้เป็นการนำเสนอเรื่องราวความเชื่อต่างๆ ของไทยทั้งหมดในรูปแบบของสารคดีแบบเป็นตอนๆ ในแต่ละสัปดาห์ เป็นความเชื่อที่คนไทยเคยได้ปฏิบัติมาแต่โบราณ อาจมีบางความเชื่อที่ยังคงปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน อาทิเช่น ห้ามเผาผีวันศุกร์, การใช้น้ำมะพร้าวล้างหน้าศพ, ห้ามออกจากบ้านตอนจิ้งจกหูก เป็นต้น ช่วงนี้จะเป็นช่วงที่ให้ความรู้ ซึ่งจะทำให้รายการเป็นที่น่าเชื่อถือและมองแล้วดูดีขึ้น เช่นเดียวกับช่วงเปิดตำนาน

3. วิธีการนำเสนอรายการ

ในการเปรียบเทียบวิธีการนำเสนอทั้งของ 4 รายการ ผู้วิจัยขอเปรียบเทียบโดยพิจารณาจากองค์ประกอบของการนำเสนอ ดังนี้คือ

1. คุณลักษณะเฉพาะของสื่อที่ต่างกัน

1.1 การเล่าเรื่องในรายการวิทยุ "The Shock" ที่ใช้วิธีการนำเสนอเรื่องลึกลับในลักษณะของการเล่าประสบการณ์ทั้งประสบการณ์ตรงหรือรับฟังเรื่องเล่าจากผู้อื่น ด้วยวิธีการโทรศัพท์เข้ามา (Phone in) เล่าเรื่องแบบสดๆ ในรายการ กับเรื่องลึกลับที่นำเสนอในรายการโทรศัพท์ "ชนลูปลูปผี" ที่จะใช้วิธีการนำเสนอในรูปแบบละครด้วยวิธีการเล่าเรื่อง (Story Telling) ทั้งที่ตัวละครเป็นผู้เล่าประสบการณ์ลึกลับเอง หรือเป็นบุคคลที่ไม่ใช่ตัวละครเป็นผู้เล่าเรื่องให้ฟัง แต่ทั้งสองรายการเป็นรายการที่ต้องอาศัยสื่อโทรศัพท์ในการสื่อสารและรับฟังเรื่องราว

ดังนั้นในส่วนของการนำเสนอทางองค์ประกอบเสียงของทั้งสองรายการ เช่นดนตรีประกอบ หรือเสียงประกอบ ในรายการนั้น จะพบว่า ทั้งสองรายการไม่ค่อยเน้นหรือให้ความสำคัญต่อเสียงประกอบ ดนตรีประกอบเหล่านี้มากนัก จะใช้วิธีการเปิดคลอๆ ไป

เบาๆ แต่จะเน้นที่เสียงของผู้เล่าหรือตัวละครที่กำลังเล่ามากที่สุด เหตุผลหนึ่งที่คล้ายคลึงกันของทั้งสองรายการ คือ ส่วนหนึ่งเพื่อเป็นการไม่รบกวนการเล่าเรื่องของผู้เล่าในรายการ เพราะในการโทรศัพท์เข้ามาในรายการบางครั้ง ระบบโทรศัพท์อาจไม่ค่อยดีเท่าที่ควร มีคลื่นแทรก สัญญาณไม่ค่อยชัด การใส่เสียงต่างๆ ประกอบไปขณะเล่าเรื่อง จะทำให้สมาชิกในการเล่าเรื่องของผู้เล่าไม่มี ในขณะที่ยรายการโทรศัพท์เช่นกัน บางครั้งโทรศัพท์อาจสัญญาณไม่ค่อยดี หรือการรับฟังทางโทรศัพท์ ระบบเสียงไม่ดีเท่าที่ควร การใส่เสียงประกอบหรือดนตรีประกอบลงไปอาจทำให้ผู้ฟังหรือผู้ใช้บริการไม่ได้ยินเรื่องเล่าชัดเจน ดังนั้นจึงเป็นอีกเหตุผลหนึ่งในการที่ทั้งสองรายการไม่ได้เน้นความสำคัญขององค์ประกอบเสียงเหล่านี้

แต่ในขณะที่รายการวิทยุลูกนกฮูก หรือรายการโทรทัศน์มิติลึกลับ เป็นรายการที่สามารถส่งสัญญาณทั้งภาพ-เสียง หรือส่งสัญญาณเสียง จะสามารถใช้อุปกรณ์ประกอบเสียงหรือองค์ประกอบของภาพในหลากหลายสำหรับการสื่อความหมายและจินตนาการของเรื่องลึกลับ สามารถใช้ถ่ายทอดเรื่องราวด้วยการบรรยายจาก, รายละเอียดของเรื่องหรือเหตุการณ์ต่างๆ ด้วยเสียงพูด เสียงบรรยาย ดนตรีประกอบหรือเพลงประกอบ (กรณีเป็นสื่อวิทยุ) หรือนำเสนอทั้งภาพและเสียงในวิธีการนำเสนอแบบต่างๆ (กรณีเป็นสื่อโทรทัศน์) ที่จะนำไปสู่จินตนาการของผู้ฟัง ความน่ากลัวของเรื่องลึกลับได้อย่างเต็มที่ในแต่ละเหตุการณ์ที่ต้องการเล่าเรื่อง

1.2 การใช้เทคนิคทางเสียงและภาพในการสื่อความหมายของคำว่าเรื่องลึกลับที่เหมือนกันทุกรายการ คือ

- การใช้เทคนิค Echo เสียง สำหรับเสียงของความลึกลับที่ปรากฏตัวอยู่ เพราะทุกรายการที่นำเสนอเรื่องลึกลับในรูปแบบละคร เทคนิคในการนำเสนออย่างหนึ่งของการระบุให้ผู้ชมหรือผู้ฟังรับทราบว่าสิ่งลึกลับคือตัวละครตัวใด นั่นคือ การใช้เทคนิค Echo เสียง ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะการใช้เทคนิคนี้มีพบอยู่บ่อยในละครหรือภาพยนตร์เรื่องต่างๆ ที่นำเสนอเรื่องผีหรือวิญญาณ ดังนั้นการนำเทคนิคนี้มาใช้ในรายการจึงสามารถที่จะสื่อความเข้าใจของผู้ชมหรือผู้ฟังได้ง่าย และเข้าใจตรงกัน และส่วนหนึ่งของการนำเสนอด้วยเทคนิคแบบนี้ คือ คำว่าลึกลับในความหมายของผู้ผลิตรายการส่วนใหญ่จะมองในลักษณะของอำนาจที่มากกว่ามนุษย์ ซึ่งสะท้อนได้จากเสียงที่ปรากฏจะมีความก้องกังวานมากกว่าเสียงของมนุษย์ทั่วไป

- การใช้เสียงประกอบ เช่น หมาหอน, ลมพัด, ฟังร้อง หรือฟ้าผ่า ในการประกอบเหตุการณ์ในการเล่าเรื่องที่จะปรากฏมาพร้อมกับสิ่งลึกลับที่เป็นผีหรือวิญญาณ ซึ่งในการใช้เทคนิคนี้ส่วนใหญ่จะเหมือนกับการใช้เทคนิค Echo เสียง เพราะเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งในการสร้างการปรากฏตัวของสิ่งลึกลับ ซึ่งสัญลักษณ์ต่างๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่มีมนุษย์จะเกิดความกลัวต่อปรากฏการณ์แบบนี้เสมอถึงแม้ว่าจะไม่ใช่เรื่องลึกลับก็ตาม
- เหตุการณ์ที่มีการปรากฏตัวของสิ่งลึกลับ ในการนำเสนอของรายการที่เป็นละคร จากข้อมูลพบได้อย่างชัดเจนว่า ส่วนใหญ่ในการถ่ายทอดเรื่องเล่าในละคร มักเกิดขึ้นในช่วงกลางคืนเป็นส่วนใหญ่ หรืออาศัยความมืดในการเกิดเหตุการณ์หรือการมาของสิ่งลึกลับหรือผี วิญญาณ ดังนั้นวิธีการนำเสนอเรื่องลึกลับจะต้องเกิดขึ้นตอนกลางคืนเท่านั้น
- สำหรับสื่อโทรทัศน์ รายการมิตีลึกลับ จะเห็นสัญลักษณ์อีกอย่างหนึ่งที่ทางรายการนำมาใช้ประกอบในการนำเสนอ ทั้งในส่วนของฉากการดำเนินรายการของพิธีกร หรือใช้ในการเล่าเรื่องในละคร คือ การใช้หมอก (Dry Ice) หรือควันมาประกอบเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งของความลึกลับ โดยในการนำเสนอในรายการโทรทัศน์จะใช้หมอกหรือควันโดยตลอด อย่างในช่วงละครลึกลับจะใช้หมอกหรือควันประกอบในการเล่าเรื่องในละครไม่ว่าจะเป็นฉากตอนกลางวันหรือตอนกลางคืน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความลึกลับที่มีอยู่ในตลอดรายการ

1.3 การสร้างเอกลักษณ์ให้แก่รายการ จากข้อมูลพบว่า ทุกรายการจะใช้การนำเสนอหรือสร้างเอกลักษณ์ของรายการต่อการรับรู้ของผู้ชม ด้วยการใช้เทคนิคต่างๆ ดังนี้คือ

1. เพลงนำหรือเพลงไตเติ้ลประกอบกับสัญลักษณ์ของรายการ ตัวอย่างเช่น รายการวิทยุ The Shock จะนำเสนอด้วยเพลงประกอบละครผีในยุคก่อน เช่น เพลงมอญร้องไห้, กระจี๊, สางเขียว, ห้องสุดท้าย, อมฤตาลัย, ห้องหุ่น, ปอบผีฟ้า เป็นต้น หรือเป็นเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความลึกลับ ความน่ากลัว เช่น เพลงผีแมวของพงษ์สิทธิ์ กระจี๊โดนชำนาญ หรือเพลงห้อยสุดท้าย เป็นต้น ซึ่งทุกครั้งที่เพลงพวกนี้ขึ้นมาจะทำให้ผู้ฟังทุกคนรับทราบว่าตอนนี้ทุกคนกำลังอยู่ในรายการ The Shock

หรือรายการโทรทัศน์มีดีลี้ลับ เป็นอีกรายการหนึ่ง ที่มีแนวคิดในการสร้างสัญลักษณ์ให้แก่รายการ ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของเพลงไตเติ้ลที่เน้นความทันสมัยของดนตรีแต่มีความลึกลับอยู่ในเพลง รวมทั้งการสร้าง Logo รายการขึ้นมาโดยรูปแบบ Logo ที่รายการได้ทำขึ้นนั้นเป็นการสื่อความหมายของรายการเอาไว้ โดยเน้นความหมายของอุโมงค์ที่เป็นประตูของมิติเวลา โดยให้ลักษณะของสัญลักษณ์ของรายการในรูปวงกลมและมีการเคลื่อนไหวหมุนตามเข็มนาฬิกาซึ่งถือว่าเป็นการแสดงให้เห็นถึงเรื่องราวต่างๆ ที่แม้ว่ากาลเวลาหมุนเวียนไปแต่สามารถที่จะเข้าไปสู่เรื่องราวต่างๆ ได้ โดยอาศัยมิติของกาลเวลาเป็นสิ่งที่นำพาไป

2. การใช้เสียงประกาศในเมนูของรายการโทรทัศน์ชนลูกปลุกผี โดยจะใช้เสียงประกาศแบบนี้ซ้ำกันในทุกครั้งที่มีผู้ฟังรายการโทรทัศน์กดเข้ามาในรายการ ทำให้เป็นเอกลักษณ์ของรายการที่เมื่อใดได้ยินเสียงหรือทั้งภาพและเสียงดังขึ้น นั้นแสดงว่าผู้ชมหรือผู้ฟังกำลังอยู่ในรายการนี้อยู่ รวมทั้งการปิดท้ายการฟังเรื่องด้วยเสียงประกาศอีกเช่นกัน เป็นการแสดงให้เห็นทราบว่า ผู้ฟังหรือผู้ใช้บริการได้สิ้นสุดการรับฟังเรื่องราวในเรื่องนั้นเรียบร้อยแล้ว โดยเสียงประกาศทั้งสอง จะเน้นการให้เสียงที่หนักแล้ว พุดด้วยลีลายืดๆ ยานๆ
3. การใช้ Jingle ของรายการที่แสดงความเป็นรายการ อย่างในรายการวิทยุลูกนกกอก ซึ่งจะมีการใช้ 2 Jingles ในการสร้างสัญลักษณ์ให้แก่รายการคือ

(เสียงประกอบ : เสียงนกกอกร้อง) “ขบวนการลูกนกกอกร่วมกับ (ผู้สนับสนุนรายการ) จะพาท่านสร้างจินตนาการไปกับเรื่องราวของผีๆ (Sound หมาหอนและเสียงนกกอกร้อง) สิ่งเร้นลับในความมืดมิด ภูติผีปีศาจ และพญามัจจุราชมีจริงหรือไม่ รูปร่างหน้าตานั้นเป็นอย่างไรไม่มีใครเคยเห็นความน่ากลัว สยดสยอง ระทึกขวัญสั่นประสาท ตามเรามา....เรา....ลูกนกกอก จะพาท่านค้นหาคำตอบใน....ชมรมเรื่องผี” (เสียงประกอบ : เสียงร้องโหยหวน) และ

“ขบวนการลูกนกสูง สำหรับวันนี้เสนอเรื่องราวของ (ชื่อ, นามสกุลและที่อยู่ของผู้ส่งเรื่องมา)...(นามปากกาของผู้แต่งบทละครวิทยุ) จัดทำบทละครวิทยุ ในเรื่อง...(ชื่อเรื่อง) “ (เสียงของผู้ประกาศจะใช้ Echo Sound)

ซึ่งจะเห็นได้ว่าในทุกรายการได้มีวิธีการนำเสนอในการสร้างเอกลักษณ์และการรับรู้การดำเนินรายการของแต่ละรายการด้วยวิธีต่างๆ กัน

2. เทคนิคการนำเสนอที่ต่างกัน

2.1 ในรายการที่มีการวิธีการนำเสนอในลักษณะของแบ่งช่วงรายการเป็นช่วงๆ เช่น รายการลูกนกสูง รายการมิติลีลับและรายการ The Shock จะพบวิธีหรือการใช้เทคนิคที่คล้ายคลึงกัน คือ ใช้การสร้างความน่าสนใจเพื่อการติดตามรายการในช่วงต่อไป

- รายการลูกนกสูง จะใช้เทคนิคเป็นการทิ้งเหตุการณ์ที่กำลังพัฒนาเกือบถึงจุดวิกฤติ (Climax) แล้วเข้าโฆษณาเพื่อให้ติดตามต่อในช่วงที่ 2
- รายการมิติลีลับ จะใช้เทคนิคการนำเสนอเพื่อสร้างความน่าสนใจ น่าติดตามเรื่องในช่วงหน้า โดยอาศัยคำพูดของพิธีกรหลักที่จะโปรยเรื่องราวให้แก่ผู้ชมเกิดความสนใจและติดตามต่อในช่วงต่อไป, ใช้ตัวอย่างของช่วงรายการหน้า หรือการใช้ตัวอย่างทุกช่วงรายการในตอนเช้าสู่รายการในตอนแรก
- รายการ The Shock ใช้วิธีการนำเสนอด้วยการบอกชื่อเรื่องเล่าที่มีลักษณะสวิงสวย น่าสนใจ สำหรับการเล่าเรื่องในช่วงหน้า โดยผู้ดำเนินรายการจะเกริ่นบอกผู้ฟังก่อนที่จะเข้าสู่เบรกโฆษณาของรายการ

แต่สำหรับรายการโทรศัพท์ “ชนลูกปลุกผี” ถึงแม้ว่าจะไม่ได้มีการแบ่งช่วงรายการเป็นช่วงๆ เช่นเดียวกับรายการอื่นๆ แต่วิธีในการสร้างความสนใจให้แก่เรื่องเล่าในรายการ เพื่อให้ผู้ฟังหรือผู้ให้บริการได้โทรศัพท์เข้ามาฟังเรื่องอื่นๆ ต่อไปรายการอีก คือ การใช้การตั้งชื่อเรื่องให้น่าสนใจ ชื่อให้น่ากลัว อันอาจส่งผลทำให้ผู้ฟังรายการสนใจที่จะกดโทรศัพท์เข้ามาฟังเรื่องเล่าในโอกาสต่อไป

2.2 วิธีการนำเสนอที่สะท้อนออกมาจากแนวคิดของแต่ละรายการ ซึ่งทำให้การนำเสนอในแต่ละรายการแตกต่างกันออกไป ดังนี้คือ กรณีรายการมีแนวคิดของรายการที่เน้นความเชื่อเรื่องลึกลับอย่างมีเหตุมีผล เน้นการพิสูจน์ด้วยหลักฐานหรือหลักการทางวิทยาศาสตร์ อย่างรายการโทรทัศน์มิติลึกลับ และรายการวิทยุ "The Shock" วิธีการนำเสนอจะสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดของรายการได้อย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นการนำเสนอด้วยทักลางด้วยมุมมอง 2 มุมมองคือมุมมองของความเชื่อ ความศรัทธาต่อเรื่องลึกลับในแต่ละเรื่อง กับมุมมองของหลักการทางวิทยาศาสตร์หรือศาสตร์อื่นๆ ที่เป็นเหตุและผล เป็นการนำเสนอข้อมูลความเป็นจริงทั้งหมดที่รายการสามารถค้นหา นำเสนอได้ โดยจะแนะนำผู้ชมหรือผู้ฟังว่าให้ใช้วิจารณญาณในการรับชม อย่างเชื่อโดยเพราะรายการบอกให้เชื่อ

หรือนอกเหนือจากการใช้เหตุผลของข้อมูลที่รายการสามารถค้นคว้ามา นำเสนอได้แล้ว รายการยังมีการใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ในการตรวจจับสิ่งผิดปกติที่เรียกว่าผีหรือวิญญาณ โดยเครื่องมือที่นำมาใช้จะได้รับการรับรองจากสถาบันทางต่างประเทศ รวมทั้งมีการใช้กล้อง Night Shot ในการบันทึกภาพเพื่อพิสูจน์ความเป็นจริงที่เกิดขึ้น (ในช่วงลงของรายการโทรทัศน์มิติลึกลับ)

และที่สำคัญที่สุดของวิธีการนำเสนอของทั้ง 2 รายการที่ต้องมีเสมอ คือ การสรุปเรื่องลึกลับที่นำเสนอทั้งหมดไป แต่ในการสรุปเรื่องเล่าไม่ได้สรุปในลักษณะว่าจริงหรือไม่จริง ใช่หรือไม่ใช่ แต่จะเป็นการสรุปในลักษณะของการตั้งเอาสาระสำคัญ, คติเตือนใจ หรือความหมายแฝงที่อาจได้จากเรื่องลึกลับต่างๆ เหล่านี้ นำมาบอกกล่าวให้แก่ผู้ชมหรือผู้ฟังรายการ ซึ่งวิธีการนำเสนอแบบนี้จะช่วยสะท้อนแนวคิดของรายการแก่ผู้ชมหรือผู้ฟังรายการได้เป็นอย่างดีและชัดเจน

ส่วนรายการที่มีแนวคิดที่เชื่อหรือนำประเด็นความเชื่อในเรื่องลึกลับ อาถรรพ์ต่างๆ มา นำเสนอ เช่น รายการลูกนกสูงและรายการชนลูกปลุกผี จะนำเสนอในรูปแบบของละครที่เป็นเรื่องแต่งหรือ Drama จริงๆ ไม่ได้แฝงการพิสูจน์หรือข้อเท็จจริงในการนำเสนอแต่อย่างใด และในการนำเสนอในส่วนของสรุปเรื่อง จะนำเสนอในลักษณะของการสรุปแบบแสดงให้เห็นว่าเรื่องลึกลับ ความอาถรรพ์มีอยู่จริง และสามารถประสบเหตุเกิดขึ้นได้กับทุกคน เพียงแต่รายการชนลูกปลุกผีมองในแง่การตลาดมากกว่า จึงจะเน้นความรู้สึกกลัวและตื่นเต้นแก่ผู้ฟัง (เพื่อให้รู้สึกอยากกลับมาฟังซ้ำ) ส่วนรายการลูกนกสูงจะเน้นเรื่องกฎแห่งกรรม ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว

2.3 การนำเสนอในส่วนของพิธีกรหรือผู้ดำเนินรายการ จะเห็นได้ว่าในรายการโทรทัศน์มิติลึกลับ และรายการวิทยุ The Shock จะใช้วิธีการนำเสนอของพิธีกรหรือผู้ดำเนินรายการในลักษณะของ ธรรมดา มีความเป็นมนุษย์ ไม่ได้เน้นไปในรูปแบบที่ดูน่ากลัว ไม่ออกในเชิง Drama จนเกินไป แต่ จะเน้นวิธีการนำเสนอเหมือนการรายงานข่าว รายงานข้อเท็จจริง เป็นการนำเสนอข้อมูลหรือเรื่อง เล่าต่างๆ ที่สุดท้ายรายการหรือพิธีกรไม่สามารถสรุปให้ได้ว่าเรื่องที่นำเสนอนี้จริงหรือไม่จริง แต่ในส่วนของกรนำเสนอภาพลักษณ์ของพิธีกรหรือผู้ดำเนินรายการของรายการทั้งสองแล้ว ภาพ ของพิธีกรจะมองดูเป็นกลางในแง่ของความเชื่อต่อเรื่องลึกลับมากกว่า รวมทั้งบุคลิกลักษณะ วิธีการ พูด ลีลา น้ำเสียง รวมไปถึงการสรุปความในแต่ละรายการ จึงดูแบบไม่ได้โน้มเอียงไปในแนวทางที่ ควรเชื่อหรือไม่ควรเชื่อ

ในส่วนของการรูปแบบละครทั้งทางวิทยุและโทรทัศน์ จะเป็นการนำเสนอเรื่องลึกลับ ผ่านตัวละครในเรื่องหรือบุคคลอื่นที่เล่าเรื่อง ทางรายการจะให้ความสำคัญแก่บทละครเป็นอย่าง ยิ่ง เพราะการสร้างจินตนาการหรืออารมณ์กลัวของเรื่อง จะขึ้นอยู่กับบท น้ำเสียง อารมณ์ของตัว แสดง เป็นหลัก ดังนั้นในการนำเสนอเรื่องลึกลับของทั้งสองรายการจึงต้องให้ความสำคัญของผู้ บรรยายหรือนักแสดงละครเป็นสำคัญ

2.4 วิธีการสร้างความน่าเชื่อถือให้เกิดขึ้นแก่เรื่องเล่าหรือให้เกิดขึ้นกับรายการ จากข้อมูลจะพบว่าทั้ง 3 รายการคือ รายการวิทยุ The Shock, รายการวิทยุลูกนกฮูก และรายการโทรทัศน์ มิติลึกลับ จะใช้วิธีการนำเสนอในเรื่องของการสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่เรื่องลึกลับที่นำเสนอในรายการ อย่างถ้ากรณีเป็นรายการโทรทัศน์มิติลึกลับและรายการวิทยุ The Shock จะใช้การสร้างความ น่าเชื่อถือจากข้อมูลที่นำเสนอว่าเป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ในเรื่องลึกลับจริง มีการกล่าวชื่อนามสกุล หรือชื่อเล่น ในรายการ ซึ่งเป็นวิธีการสร้างความน่าเชื่อถือให้เรื่องลึกลับได้เป็นอย่างดี ไม่ใช่รายการนำเสนอข้อมูลแบบไร้พยานบุคคล เพียงแต่ในการนำเสนอเรื่องไปนั้น ผู้ชมหรือผู้ ฟังจะเป็นผู้ตัดสินใจว่าจะเชื่อหรือไม่เชื่อในเรื่องที่นำเสนอไป ส่วนรายการวิทยุลูกนกฮูก จะ เป็นอีกรายการหนึ่งที่มีการกล่าวชื่อนามสกุลของผู้ส่งเรื่องเล่าเข้ามา เป็นการยืนยันกับผู้ฟัง ว่าเรื่องที่นำเสนอนี้เกิดขึ้นจริงหรือได้รับการเล่ามาจากบุคคลนี้ เพียงแต่ในรายการลูกนกฮูก เป็นละครที่นำเสนอในลักษณะที่เกินความจริงไป อาจมีเค้าโครงของเรื่องบ้างแต่ถูกผู้แต่ง เรื่องแต่งเติมจนอาจฟังแล้วเกินความจริงไปได้

ส่วนรายการโทรทัศน์ชนลุ่มปลูกผี ไม่ได้มีการสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่รายการแต่อย่างใด เพียงแต่เน้นความสนุก ความบันเทิงจากเรื่องลึกลับเหล่านี้มากกว่า มุ่งเน้นการตลาดเป็นสำคัญ ดังนั้นการสร้างความน่าเชื่อถือในเรื่องเล่าลึกลับของรายการจึงไม่มีปรากฏในกานำเสนอของรายการ

2.5 วิธีการนำเสนอในลักษณะของการสลับอารมณ์ผู้ชมหรือผู้ฟังในรายการ จากการวิเคราะห์จะพบวิธีการนี้ใน 3 ลักษณะด้วยกันคือ

1. กรณีรายการโทรทัศน์มิติลึกลับที่มีรูปแบบนิยายสารทางอากาศหรือรายการวิทยุ The Shock ที่มีรูปแบบวาไรตี้ ซึ่งจะประกอบด้วยช่วงรายการย่อยหลายช่วง ทางรายการจะใช้วิธีการสร้างหรือลดอารมณ์ผู้ชมหรือผู้ฟัง จะมีการสลับอารมณ์ของรายการหรือผู้ฟังในแบบสลับไปมาในลักษณะของลูกคลื่นด้วยเนื้อหาของเรื่องลึกลับที่น่ากลัว ตื่นเต้น กับเรื่องลึกลับ (หรือไม่ใช่เรื่องลึกลับในรายการวิทยุ The Shock) ในลักษณะเพื่อรับทราบข้อมูลเท่านั้น ไม่ได้เน้นความตื่นเต้นหรือน่ากลัวจากภาพหรือเสียง เนื่องจากไม่อยากให้อารมณ์ของผู้ชมหรือผู้ฟังมีความตื่นเต้น กลัวอยู่ตลอดเวลา ทำให้ผู้ชมหรือผู้ฟังเกิดการผ่อนคลาย และรู้สึกสนุกไปกับเนื้อหาของรายการที่น่าเสนอ
2. สำหรับรายการวิทยุลูกทุ่งที่มีรูปแบบรายการเป็นละคร จะใช้วิธีการเล่นกับอารมณ์ผู้ฟังแบบ 2 ช่วง คือ เล่าเรื่องให้มีความสุขตื่นเต้นจนเกือบ Climax แล้วหยุดอารมณ์ผู้ฟังไว้ก่อนโดยการเบรกเข้าโฆษณา เพื่อผ่อนคลายอารมณ์ของผู้ฟัง แล้วจากนั้นจึงมาดึงอารมณ์ผู้ฟังให้ตื่นเต้นต่อ จนจบเรื่องเล่าในรายการ
3. รายการโทรทัศน์ชนลุ่มปลูกผี ที่มีรูปแบบรายการเป็นละคร ที่เน้นเวลาการใช้งานของผู้ฟังประมาณ 3-5 นาทีต่อการฟัง 1 เรื่อง ดังนั้นในการเล่าเรื่องของรายการจึงใช้วิธีการสร้างความตื่นเต้น ตกใจ กลัวต่างๆ แบบม้วนเดียวจบในเวลาที่กำหนด ดังนั้นการสร้างความตื่นเต้น ตกใจกลัวต่างๆ จึงอาจเกิดได้จากเรื่องเล่าที่น่ากลัว ผสมกับองค์ประกอบเสียงต่างๆ ในรายการที่น่ามารประกอบใช้เป็นเรื่องเล่าลึกลับ 1 เรื่อง

2.6 วิธีการนำเสนอด้วยการสร้างความหลากหลายให้แก่โครงเรื่อง กล่าวคือในรายการที่มีการเล่าเรื่องในรูปแบบของละคร เช่น รายการวิทยุลูกนกฮูก, รายการโทรทัศน์มิติลับ และรายการโทรทัศน์ชนลูกปลุกผี จะใช้วิธีการนำเสนอในหลายโครงเรื่อง เช่นอาจนำช่วง Climax มาเริ่มต้นเรื่องเล่าก่อน หรือ เล่าในลักษณะที่พัฒนาตามเหตุการณ์ที่ดำเนินไปหรือตามเวลา หรือเล่าในลักษณะที่ย้อนเหตุการณ์ไปมา หรือการทิ้งปมข้อสงสัยให้คิด เป็นต้น ซึ่งจากข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ผลิตทั้งสามรายการพบว่า ทางรายการต้องการสร้างความหลากหลายให้แก่การนำเสนอ อยากนำเสนอสิ่งใหม่ๆ ให้แก่ผู้ชมหรือผู้ฟัง แต่ในการนำเสนอจะทำการเฉลยเรื่องราวว่าสุดท้ายคือ ความลึกลับที่นำเสนอคืออะไร เป็นเรื่องจริงหรือเรื่องแต่ง (เฉพาะรายการโทรทัศน์มิติลับ) โดยทุกรายการจะพยายามไม่ให้เรื่องเล่าซ้ำกันกับแนวเดิมที่เคยมี เป็นการสร้างความหลากหลายของเรื่องเล่าที่มี เพราะคำว่าสิ่งลึกลับ ไม่ควรจะสามารถเดาลำดับเหตุการณ์ได้โดยตลอด

ส่วนรายการวิทยุ The Shock เป็นการนำเสนอเรื่องเล่าโดยผู้ฟังรายการทางบ้าน ทางรายการไม่สามารถกำหนดวิธีการเล่าเรื่องหรือโครงเรื่องของผู้เล่าได้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายเรื่องของผู้เล่า ไม่ว่าจะเป็นประสบการณ์ในการเล่าเรื่อง การลำดับเรื่องเล่า และเทคนิคในการเล่าเรื่อง ซึ่งทางรายการไม่สามารถควบคุมในส่วนนี้ได้ แต่จะเป็นการสร้างความปลอดภัยใหม่ให้แก่เรื่องเล่าลึกลับในรายการได้อย่างดี และได้อารมณ์การเล่าตามความรู้สึกจริงของผู้เล่าอีกด้วย

2.7 กรณีที่เป็นการนำเสนอในรูปแบบของละคร ของทั้งรายการวิทยุลูกนกฮูกกับรายการโทรทัศน์ชนลูกปลุกผี ถึงแม้จะเหมือนกันในรูปแบบ แต่วิธีการนำเสนอจะต่างกันตรงที่รายการวิทยุลูกนกฮูกจะเน้นการสร้างจินตนาการ และอารมณ์ของเรื่องเล่าด้วยการใช้คำบรรยายและคำพูดของตัวละคร แต่ถ้าเป็นรายการโทรทัศน์ชนลูกปลุกผีจะเน้นในเรื่องของการลำดับเหตุการณ์ของเรื่องเล่ามากกว่า จะมีการใช้คำพูดหรือคำบรรยายในการอธิบายรายละเอียดของเล่าเรื่องบ้างแต่จะไม่ค่อยเน้นมากนัก ทั้งนี้ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะรายการโทรทัศน์มีเวลาในการเล่าเรื่องน้อย และการนำเสนอเหมือนกับการเล่าเรื่องในรายการวิทยุ The Shock ดังนั้นการเล่ารายละเอียดแบบบรรยายภาพจึงไม่ค่อยได้พบมากนัก

ส่วนในการนำเสนอรูปแบบละครของรายการโทรทัศน์มิติลับ ไม่จำเป็นต้องอธิบายมากมายเช่นรายการสื่ออื่น ทั้งนี้เพราะโทรทัศน์เป็นสื่อที่สามารถอธิบายเรื่องเล่าด้วยภาพและเสียงซึ่งเข้าใจได้ง่ายกว่า และไม่ต้องใช้สมาธิในการรับฟังมาก ดังนั้นในการนำเสนอผ่านสื่อโทรทัศน์จึงสามารถใช้อธิบายเรื่องเล่าได้ชัดเจนและเข้าใจได้ง่าย ขึ้นอยู่กับวิธีการนำเสนอของรายการเองที่จะนำเสนอให้เข้าใจเรื่องลึกลับไปในลักษณะอย่างไร

2.8 การสร้างความหมายของคำว่าลึกลับจากวิธีการนำเสนอ สิ่งที่เหมือนกันที่ทุกรายการนำเสนอ คือ

- สิ่งลึกลับเป็นสิ่งที่มีความน่ากลัวมากกว่ามนุษย์ สามารถก่อให้เกิดอันตรายแก่มนุษย์ได้ รวมถึงความหวาดกลัวให้แก่มนุษย์ เช่น สามารถก่อให้เกิดการฆาตกรรมได้, การเข้าสิงร่างของมนุษย์, การทำคุณไสย เป็นต้น
- เรื่องลึกลับต้องมีความเกี่ยวข้องกับเรื่องของผี วิญญาณ อาถรรพ์ อำนาจ และความตาย ทั้งนี้จะเห็นได้อย่างชัดเจนจากเนื้อหา ชื่อเรื่อง ที่ทางรายการได้นำเสนอให้ผู้ชมหรือผู้ฟัง ซึ่งส่วนใหญ่จะพบเรื่องเล่าที่เกี่ยวกับสิ่งต่างๆ เหล่านี้โดยตลอด
- ความมืดหรือกลางคืน ส่วนนี้จะเห็นได้ชัดจากเวลาในการดำเนินรายการ หรืออาจสังเกตได้จากเรื่องเล่าทั้งที่เป็นละคร หรือเรื่องจริงที่ได้รับจากถ่ายทอดมาจากผู้เล่า ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะนำเสนอในลักษณะของบรรยากาศหรือภาพที่นำเสนอแบบมืดๆ ทึมๆ ไม่สว่างมากนัก
- ยังไม่สามารถหาข้อพิสูจน์ต่อความลึกลับได้ กล่าวคือทุกรายการจะไม่ได้สรุปแบบชี้ชัดมากกว่าเรื่องที่น่าเสนอเป็นเรื่องจริง ที่สามารถพิสูจน์ได้ (ยกเว้นในวิธีการนำเสนอในรูปแบบละคร) เพียงแต่การนำเสนอเรื่องลึกลับนี้เป็น การนำเสนอข้อมูลประเภททั้งที่เป็นบุคคล และหลักฐานเอกสารอื่นๆ เป็นต้น

3. การออกอากาศหรือเผยแพร่

เวลาในการนำเสนอรายการ จากข้อมูลพบว่า 3 รายการที่นำเสนอผ่านสื่อวิทยุ และโทรทัศน์ จะอาศัยช่วงของการนำเสนอระหว่างเวลาตอนค่ำไปจนถึงช่วงดึก ไม่ว่าจะเป็นรายการวิทยุลูกนกฮูก นำเสนอในช่วงพลบค่ำ เวลาประมาณ 19.30-20.00 น., รายการวิทยุ The Shock นำเสนอช่วง 00.00-03.00 น. และรายการโทรทัศน์มิติลึกลับ นำเสนอเวลา 22.00-23.00 น. ซึ่งจะเห็นว่าทุกรายการที่กล่าวมาต้องอาศัยเรื่องของเนื้อหา รายการเป็นตัวกำหนดเวลาในการนำเสนอ ส่วนใหญ่จะคำนึงถึงบรรยากาศของการนำเสนอให้สอดคล้องกับความลึกลับที่มักจะมีอยู่ในบรรยากาศน่ากลัว มีดๆ ยกเว้นรายการโทรทัศน์ รายการชนลูกปลุกผีเท่านั้น ที่สามารถนำเสนอแบบไม่จำกัดเวลาและสถานที่ที่สามารถที่จะฟังซ้ำเรื่องเดียวกันหรือสามารถฟังได้ต่อในเวลาที่ต้องการ โดยรายการไม่จำเป็นต้องสร้างบรรยากาศ แต่ผู้ฟังรายการนี้จะเป็นผู้สร้างอารมณ์และบรรยากาศในการรับ

ฟังเรื่องเล่าเอง แต่จะมีผลในแง่ของบรรยากาศในการฟัง ซึ่งอาจไม่สะดวกในแง่ของการสร้างอารมณ์ให้แก่ผู้ฟังรายการได้

4. ผู้ฟังหรือผู้ชม

วิธีการติดต่อสื่อสารกับผู้ชมหรือผู้ฟังรายการ ตลอดจนวิธีการเลือกรับชมหรือรับฟังรายการ จะแตกต่างกัน ดังนี้คือ

- สำหรับรายการวิทยุลูกนกฮูก พบว่า สำหรับผู้ฟังต้องรับฟังตามเนื้อหาหรือเรื่องเล่าที่ทางรายการนำเสนอให้ และไม่สามารถตอบสนองหรือโต้ตอบได้ในทันที
- รายการวิทยุ The Shock ผู้ฟังสามารถสื่อสารให้ผู้ผลิตรับทราบความต้องการได้ทันทีเนื่องจากรายการนี้เป็นการออกอากาศสด และมีการสื่อสารแบบสองทาง ผู้ฟังรายการสามารถโทรศัพท์ และ Pager เข้ามาในรายการได้ทันที สามารถแนะนำรายการในการเลือกเรื่องที่อยากรับฟังได้ รวมทั้งการฝากเรื่องเล่าที่ตนเองประสบเหตุการณ์ลึกลับมานำเสนอในรายการได้อีกด้วย
- รายการโทรศัพท์ชนลูกปลุกผี จะแตกต่างจากรายการอื่นๆ ตรงที่ผู้ใช้บริการสามารถเลือกใช้หรือฟังรายการได้ตามที่ต้องการ ไม่จำกัดเวลา สถานที่ เป็นการเลือกกำหนดเองสำหรับการรับฟังเรื่องลึกลับ แต่อย่างไรก็ยังจำกัดอยู่ได้เฉพาะจำนวนเรื่องที่ทางรายการได้ใส่ไว้ในรายการ ไม่สามารถเลือกรับฟังได้มากกว่านี้
- รายการมิติลึกลับ เป็นการรับชมรายการตามที่ผู้ผลิตรายการเป็นผู้กำหนดเนื้อหาและวิธีการนำเสนอไว้ ผู้ชมไม่สามารถเลือกรับชมเรื่องอื่นๆ ได้ตามที่ต้องการ เพียงแต่อาจเสนอแนะไปทางทีมงานหรือทางจดหมายเท่านั้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้ผลิตในแต่ละรายการ มีเวลาในการให้สัมภาษณ์น้อย ทำให้การเจาะลึกข้อมูลได้ไม่ดีเท่าที่ควร แต่จะได้ในส่วนของเนื้อหาจากเทปบันทึกเสียงและทั้งภาพและเสียงของแต่ละรายการ
2. สื่อโทรศัพท์เป็นสื่อใหม่ที่เกิดขึ้น เป็นสื่อที่ควรศึกษาต่อไปในอนาคตในแง่ของการบริหารการตลาด
3. ทีมงานรายการชนลูกปลุกผีมีการเปลี่ยนแปลงทีมงาน ส่งผลทำให้ข้อมูลที่ได้รับอาจไม่สมบูรณ์พอในการวิเคราะห์
4. การวิจัยนี้ไม่ได้มีการศึกษาในส่วนของผู้รับสาร ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้วิจัยท่านอื่นสามารถนำไปศึกษาต่อเนื่องได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย